

## СТРУКТУРНА ТИПОЛОГІЯ АБРЕВІАТУР У СУЧАСНІЙ ІСПАНСЬКІЙ МОВІ

### STRUCTURAL TYPOLOGY OF ABBREVIATIONS IN MODERN SPANISH

Цимбалістий І.Ю.,

[orcid.org/0000-0002-7220-6695](https://orcid.org/0000-0002-7220-6695)

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри французької та іспанської філології

Львівського національного університету імені Івана Франка

Стаття присвячена аналізу структурних характеристик іспанських абревіатур. В рамках дослідження уточнено класифікаційні та термінологічні аспекти: запропоновано визначення понять *абревіація* і *скорочення*, виділено основні типи лексичних скорочень – усичення та абревіатури. Абревіатури поділено на два підвиди: ініціальні, сформовані з початкової літери кожного компонента словосполучення, та акроніми, створені за принципом довільної сегментації компонентів словосполучення з метою надати новій словоформі стандартних фонетичних характеристик. Така класифікація абревіатур базується на генетичних і структурних критеріях.

Досліджено формальні ознаки абревіатур через кореляцію «твірної основа / похідна форма». Аналіз базувався на таких критеріях: 1) формальні характеристики твірної основи (кількість повнозначних та службових компонентів словосполучення, синтаксичний зв'язок між ними – стале чи вільне словосполучення – порядок їх розташування); 2) структура абревіатури: лінійна протяжність абревіатури та сегментів, що входять до її складу, механізми редукування слів, кількісне співвідношення елементів абревіатури й компонентів твірної основи, позиційна відповідність фрагментів у складі абревіатури щодо слів у словосполученні).

У процесі дослідження виявлено, що пріоритетною є ініціальна абревіація, яка створюється за чіткими мовними канонами. Домінування абревіатур, що складаються з трьох-чотирьох складів зумовлене пошуком оптимального поєднання структурних і фонетичних параметрів. В абревіатурах акронімічного типу спостерігається хаотичний відбір сегментів твірної словосполучення (найпоширенішими є утворення змішаного типу, головною ознакою якого є поєднання початкових сегментів різної лінійної довжини). Домінуючими акустичними моделями акронімів є абревіатури, сформовані з двох-трьох складів.

**Ключові слова:** скорочення, ініціальна абревіатура, акронім, структура, іспанська мова.

The article is devoted to the analysis of the structural characteristics of Spanish abbreviations. Within the framework of the study, the classification and terminological aspects were specified: the definition of the concepts of abbreviation and reduction was proposed, the main types of lexical abbreviations – truncations and abbreviations – were highlighted. Abbreviations are divided into two subspecies: initials, formed from the initial letter of each component of a word combination, and acronyms, created according to the principle of arbitrary segmentation of the components of a word combination in order to give the new word form standard phonetic characteristics. This classification of abbreviations is based on genetic and structural criteria.

The formal signs of abbreviations were studied through the correlation «creative basis / derived form». The analysis was based on the following criteria: 1) formal characteristics of the creative base (the number of full-valued and functional components of the word combination, the syntactic relationship between them – fixed or free word combination – the order of their location); 2) the structure of the abbreviation: the linear length of the abbreviation and the segments that make up its composition, the mechanisms of word reduction, the quantitative ratio of the elements of the abbreviation and the components of the creative base, the positional correspondence of the fragments in the abbreviation in relation to the words in the phrase).

In the process of research, it was found that the priority is the initial abbreviation, which is created according to clear language canons. The dominance of abbreviations consisting of three or four syllables is due to the search for an optimal combination of structural and phonetic parameters. In abbreviations of the acronym type, there is a chaotic selection of segments of the creative word combination (the most common are formations of the mixed type, the main feature of which is the combination of initial segments of different linear lengths). The dominant acoustic patterns of acronyms are abbreviations formed from two or three syllables.

**Key words:** abbreviation, initial abbreviation, acronym, structure, Spanish language.

**Постановка проблеми.** На сучасному етапі розвитку мови бурхливе зростання потоку інформації, активне створення й поширення складних багатослівних найменувань породжує природне прагнення мовців до зменшення обсягу повідомлення шляхом використання скорочених лексичних форм. Структурна мінімізація повідомлення досягається завдяки абревіації, що призводить до

зміни формальних характеристик наявних номінативних одиниць.

Актуальність дослідження зумовлена спрямуванням сучасних лінгвістичних студій на вивчення структурних та функціональних аспектів мов. З огляду на активність процесів абревіації, основна увага у статті приділена виявленню найпродуктивніших типів абревіатурних утво-

рень у сучасній іспанській мові та визначенню їхніх структурних характеристик.

#### Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Огляд праць, присвячених іспанському словотворенню, свідчить про те, що аббревіації як мовному явищу приділено недостатньо уваги. Дослідники (Р. Альмела Перес, С. Герреро Саласар, М. Ланг, Х.А. Міранда Паса, М.Л. Монтеро Куріель) визнають аббревіацію вузькотематичним, малопродуктивним способом творення нових лексичних форм, що обслуговує незначну частину комунікативних потреб мовців.

Праці останніх десятиліть, присвячені аббревіації в іспанській мові (В. Альба де Дієго, М. Альвар Ескерра, М. Касадо Веларде, Х. Мартінес де Соуса, А. Рабаналес, Ф. Родрігес Гонсалес та ін.), містять ґрунтовніші дослідження: йдеться передовсім про формальні й функціонально-прагматичні характеристики скорочень. Зокрема, М. Касадо Веларде та В. Альба де Дієго детально аналізують морфологічні особливості усічених слів; М. Альвар Ескерра і Х. Мартінес де Соуса визначають структурні параметри аббревіатур; Ф. Родрігес Гонсалес вивчає їхні морфосинтаксичні особливості; А. Рабаналес акцентує увагу на впливі неординарних звукових характеристик цих словоформ на розвиток фонологічної системи іспанської мови.

**Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми.** Попри динаміку наукових розвідок про аббревіацію, аналіз теоретичних джерел дає підстави стверджувати, що це явище в іспаністиці у структурному та функціонально-прагматичному ракурсах системно не аналізоване.

**Мета статті та постановка завдання.** Метою статті є дослідження структурних характеристик скорочень аббревіатурного типу в сучасній іспанській мові. Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань: окреслити зміст поняття «скорочення» в терміносистемі аббревіації; класифікувати скорочені лексичні форми за етимологічними та структурними ознаками, виявити найпродуктивніші типи аббревіатур і визначити їхні структурні характеристики.

Матеріалом дослідження слугували 1022 аббревіатури, виокремлені шляхом суцільної вибірки із загальних та спеціальних лексикографічних джерел та медійних видань (*ABC, El Mundo, El País, El Periódico, La Razón, La Vanguardia*, та ін.).

#### Виклад основного матеріалу дослідження.

Розглядаємо аббревіацію як процес створення одиниць повторної номінації зі статусом слова, який полягає в скороченні елементів джерела мотива-

ції і появі нової лексичної одиниці, структурно меншої за прототип, яка об'єднує в собі сегменти його компонентів [1, с. 254].

Абревіація є найоптимальнішою формою реалізації принципу мовної економії. Економність підвищує ефективність комунікації, регулює співвідношення між зайвим та необхідним у мові і реалізується шляхом мінімізації сегментних засобів при збереженні інформативності повідомлення.

На відміну від традиційних способів словотворення, аббревіація за своєю генезою є протилежним до них явищем, оскільки створення похідної супроводжується не приєднанням додаткових елементів (деривація) чи злиттям двох лексем (словоскладання), а формальним зменшенням твірного слова чи словосполучення [2, с. 43].

Результатом аббревіації є скорочення. Цим терміном позначаємо одиницю усної або письмової мови, створену з окремих елементів звукової чи графічної оболонки розгорнутої форми (слова / словосполучення), з якою її поєднує лексико-семантичний зв'язок. З огляду на формальне співвідношення твірного слова чи словосполучення та його похідного, в іспанському мовознавстві виділяють два головні види лексичних скорочень – усічення та аббревіатури.

**Усічення** утворюються шляхом фонетичної редукції твірного слова зі збереженням його граматичної категорії [3, с. 202]: *la tele < la televisión, el auto < el automóvil, la foto < la fotografía, el corto < el cortometraje*. Типологічні ознаки усічених словоформ, згідно з принципом відбору композиційних елементів, дозволяють виділити такі механізми їх творення:

– редукція кінцевої частини твірного слова (апокопа): *la propi < la propina*;

– редукція початкової частини твірного слова (афреза): *el chelo < el violonchelo*;

– редукція серединної частини твірного слова (синкопа): *la sita < la señorita*;

– одночасна редукція кількох фрагментів твірного слова: *munipa < municipal* (апокопа+синкопа).

**Абревіатура** формується через поєднання в одну лексичну структуру фрагментів слів, що входять до складу словосполучення: *ONCE < Organización Nacional de Ciegos de España, PIB < Producto Interior Bruto*. На відміну від усічень, аббревіатури проходять поетапне формування: 1) редукцію компонентів словосполучення та 2) злиття залишкових елементів в одну структуру. Як зазначає Р. Альмела Перес, принцип формування аббревіатур полягає у переміщенні синтагматичного складного слова в однослівну лексичну форму, яке супроводжується графічним

та фонетичним редуванням надто довгої синтаксичної послідовності, щоб зробити її зручнішою у спілкуванні. Цей процес характеризується впорядкованим або довільним скороченням слів словосполучення з наступним поєднанням цих сегментів в єдину лексичну структуру. Дослідник виділяє такі характерні ознаки аббревіатур:

– це складноскорочені словоформи, оскільки формуються з фрагментів слів; отже, аббревіатура повинна налічувати не менше двох графем: *PP* < *Partido Popular*;

– слова твірного словосполучення зазвичай представлені в них початковими графемами: *Renfe* < *Red Nacional de Ferrocarriles de España*; цей принцип побудови є пріоритетним, хоча трапляються й винятки: *BANINBAO* < *Banco Industrial de Bilbao*, *AVIANCA* < *Aerovías Nacionales de Colombia*;

– твірною основою для створення аббревіатури може бути лише стале словосполучення, яке функціонує як унітарний семантико-синтаксичний блок: *Organización de las Naciones Unidas* > *ONU*;

– компоненти аббревіатури піддаються фонетичній інтерпретації; залежно від структурних характеристик, вимова цих словоформ може реалізуватися через літерацію (читання по назвах літер: *FGS* – /éfxeéese/ < *Fondo de Garantía Salarial*), бути силабічною (вимовлятися як звичайне слово: *ONCE* – /ónθe/ < *Organización Nacional de Ciegos de España*) або змішаною (поєднання літерації та силабічного читання: *CMA* – /θéma/ < *Consejo Mundial de Alimentación*) [3, с. 212–213].

З огляду на структурні та етимологічні відмінності в іспанському мовознавстві виділяють два основні типи аббревіатур, які паралельно функціонують на сучасному етапі розвитку мови [4, с. 46]:

1) **ініціальна аббревіатура** (*sigla*) – складноскорочена словоформа, утворена з початкової літери головних, а інколи й супутніх (прийменників, сполучників, часток) компонентів твірного словосполучення: *LODE* < *Ley Orgánica del Derecho a la Educación*, *BOE* < *Boletín Oficial de Estado*, *DRAE* < *Diccionario de la Real Academia Española*, *REDIA* < *Red Española de Itinerarios Asfálticos*, *OVNI* < *Objeto Volante No Identificado* та інші. До ініціальних аббревіатур відносяться також скорочення, у структуру входять однолітерний сполучник *y* (*PYME* < *Pequeña y Mediana Empresa*);

2) **аббревіатура акронімичного типу** або **акронім** (*acrónimo*) – складноскорочена словоформа, створена з початкових, серединних чи кінцевих

елементів слів словосполучення, організованих у милозвучну лексичну форму: *Renfe* < *Red Nacional de los Ferrocarriles Españoles*, *Aviaco* < *Aviación y Comercio, S.A.*, *Afanias* < *Asociación de Familias con Niños y Adultos Subnormales*, *Imserso* < *Instituto de Mayores y de Servicios Sociales*, *Ifema* < *Institución Ferial de Madrid*, *Unex* < *Universidad de Extremadura*, *Repsol* < *Refinerías de Petróleo, Sociedad Limitada* та інші. До категорії акронімів належить будь-яка аббревіатура, при формуванні якої порушено принцип відбору першої літери з кожного компонента. До цієї групи відносяться також словоформи, до складу яких включене ціле слово (*Enagas* < *Empresa Nacional de Gas*, *Mercosur* < *Mercado Común del Sur*, *Insalud* < *Instituto Nacional de la Salud*).

Абревіація як процес поєднує в собі типові та індивідуальні: з одного боку, вона підпорядкована універсальним законам, а з другого – підвладна іманентним властивостям конкретної мовної системи. М. Альвар Ескерра слушно зауважує, що, зважаючи на індивідуальний підхід до створення багатьох аббревіатур – коли можливі будь-які комбінації поєднання сегментів твірних словосполучень – їх типологізація вимагає чималу класифікаційну градацію [5, с. 18]

На підтвердження цієї тези зазначимо, що проведений аналіз дає підстави констатувати наявність регулярних та індивідуальних корелятивних відношень між твірними основами та аббревіатурними похідними. Дослідження базувалося на таких критеріях:

1) формальні характеристики твірної основи (кількість повнозначних та службових компонентів словосполучення, синтаксичний зв'язок між ними (стале чи вільне словосполучення), порядок їх розташування);

2) структура аббревіатури: лінійна протяжність аббревіатури та сегментів, що входять до її складу, механізми редування слів, кількісне співвідношення елементів аббревіатури й компонентів твірної основи, позиційна відповідність фрагментів у складі аббревіатури щодо слів у словосполученні).

Аналіз формальних характеристик **ініціальних аббревіатур** засвідчує, що їхня структура є наслідком типологічних трансформаційних процесів, тобто, перетворення словосполучення в аббревіатуру відбувається за сталими зразками, головними ознаками яких є відбір лише початкової літери та збереження синтаксичної відповідності (розміщення літер згідно з порядком розташування слів, з яких сформована твірна основа).

Проведене дослідження дало змогу виявити такі структурні особливості ініціальних абrevіатур:

1. Кожний головний компонент словосполучення представлений початковою літерою (86% від усього корпусу ініціальних абrevіатур):

*AENA* < *Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea*

*BUP* < *Bachillerato Unificado Polivalente*

*EMT* < *Empresa Municipal de Transportes*

*CREA* < *Corpus de Referencia del Estado Actual*;

2. Кількісно елементи ініціальної абrevіатури не відповідають головним компонентам словосполучення. Ця неузгодженість проявляється у структурному «звуженні» чи «розширенні» абrevіатури:

а) «звуження» структури ініціальної абrevіатури: словоформа не містить елементів деяких слів твірного словосполучення. Ця відсутність зумовлюється, на нашу думку, кількома причинами:

– намаганням уникнути надмірної лінійної довжини абrevіатури:

*MOPTMA* < *Ministerio de Obras Públicas, Transporte, Urbanismo y Medio Ambiente*

*FEAPTD* < *Federación Estatal de Asociaciones de Empresas Productoras de Teatro y Danza*;

– прагненням зробити абrevіатуру якомога зручнішою для фонетичної інтерпретації (*PMM* замість *PMMC* < *Parque Móvil de Ministerios Civiles*, *DNEF* а не *DNEFD* < *Delegación Nacional de Educación Física y Deportes*), *AEB* < *Asociación Española de Banca Privada*;

б) «розширення» структури ініціальної абrevіатури може реалізуватися двома шляхами:

– використанням кількох графем одного слова: *PGLA* (*Programa para Graduados Latinoamericanos*), *PASD* (*Partido Andaluz Socialdemócrata*), *ACAN* (*Agencia Centroamericana de Noticias*), *DIU* (*Depósito Intrauterino*), *ATE* (*Antiterrorismo ETA*). Зазвичай, використовуються початкові літери обох коренів складного слова, або ж ініціальні графеми префіксальної і кореневої морфем;

– залученням початкових літер другорядних компонентів твірного словосполучення (службових слів): найактивніше використовуються прийменники (*CEPAL* < *Comisión Económica para América Latina*), частки (*OVNI* < *Objeto Volante No Identificado*) та сполучник *y* (*IRYDA* < *Instituto de Reforma y Desarrollo Agrario*). У деяких абrevіатурах одночасно використовуються літери кількох службових слів: двох прийменників (*ADADA* < *Asociación de Amigos de Alcohol*), прийменника і сполучника (*ASEPEYO* < *Asistencia Sanitaria Económica para Empleados y Obreros*) тощо.

На нашу думку, структурне розширення абrevіатур зумовлено трьома чинниками: *по-перше*, використання початкових літер окремих морфем багатоморфемних слів має на меті надати словоформі більшої структурної вмотивованості (*IOBA* < *Instituto de Oftalmobiología Aplicada*); *по-друге*, залучення графем службових слів продиктоване намаганням створити фонетично прийнятну словоформу, що нерідко суттєво демотивує абrevіатуру та утруднює її розшифрування [4, с. 32] (так, використання початкової фонемі *d* прийменника *de* запобігає надмірній вокалізації абrevіатури *ADADA* < *Asociación de Amigos de Alcohol*); *по-третє*, у деяких випадках присутність фонем службових слів вказує на їхню сигніфікативну значущість для правильної інтерпретації абrevіатури (*EpC* < *Educación para la Ciudadanía*, *JpD* < *Jueces para la Democracia*). З огляду на семантичне наповнення абrevіатури, регулярно задіяною в її структурі є заперечна частка *no* (*ONG* < *Organización No Gubernamental*, *OVNI* < *Objeto Volante No Identificado*, *PND* < *Personal No Docente*) та ін.

3. Абrevіатура містить цифровий компонент (*sigla alfanumérica*). Твірні словосполучення, складовою яких є цифра, зберігають її в структурі абrevіатури: *11 de septiembre* > *11S*, *Grupo de los 14* > *G14*. Місце цифрового елемента не є постійним – воно залежить від його позиції у словосполученні: він може розташовуватися в препозиції чи постпозиції до графеми чи абrevіатури. Функціональними сферами вживання даного типу словоформ є передовсім економіка (*Seat 600*), політика (*M-19* < *Movimiento 19 de abril*), спорт (*G 14* < *Grupo 14*), топонімія (*A-4* < *Autopista 4*) і хронологія (*20-N* < *20 de noviembre*).

Як ілюструє фактичний матеріал, кількість композиційних елементів ініціальних абrevіатур становить від двох до семи літер. Результат аналізу корпусу цих словоформ свідчить, що найпоширенішими є три- (45%) та чотирилітерні (31%) абrevіатури. Перевага словоформ з трьох-чотирьох літер є доказом того, що така кількість знаків оптимальна для запам'ятовування, навіть якщо вони логічно не пов'язані між собою і абrevіатура не має силабічного читання.

Отже, оптимальна структура абrevіатури досягається через вдале поєднання таких параметрів, як кількість знаків та акустична довжина. Це створює сприятливі умови для інтегрованості словоформи в мові. Абrevіатури, які налічують п'ять літер і більше, комунікативно придатні лише за умови, якщо читаються як звичайні

слова: *ICADE* – /i-ká-de/ – *Instituto Católico de Alta Dirección de Empresas*.

На відміну від ініціальних абревіатур, сформованих за сталими типологічними моделями, у формуванні **абревіатур-акронімів** переважає індивідуальний, а не системний підхід. Автор ставить собі за мету створити фонетично зручну абревіатуру, тому відбір сегментів, їхня лінійна довжина, способи сегментації є довільними, а це ускладнює систематизацію цих словоформ. Виділимо такі структурні особливості акронімів:

1. Кожен компонент твірного словосполучення представлений поскладово:

*Icona* < **I**-nstituto para la **Co**-nservación de la **Na**-turaliza

*Petronor* < **Petró**-leos del **Nor**-te

*Procosona* < **Pro**-mociones y **Co**-nstrucciones **So**-to **Na**-varro

*Alimerca* < **A**-li-mentos del **Mer**-ca-do.

Поскладовий тип є малопродуктивним у формуванні іспанських акронімів. Це пояснюється передовсім кількісним складом компонентів твірного словосполучення і прагматичною мотивацією їхніх авторів: якщо словосполучення налічує більше трьох слів, абревіатура, в якій кожен компонент представлений складом, стає громіздкою, втрачає свою структурну привабливість і комунікативну ефективність.

2. Компоненти твірного словосполучення можуть бути представлені повним / неповним складом, однією літерою (змішаний тип):

*PRISA* < **Pr**-omotora de **I**-nformación, **S**-ociedad **A**-nónima

*Renfe* < **Re**-d **N**-acional de los **F**-errocarriles **E**-spanóles

*Entel* < **E**-mpresa **N**-acional de **Tel**-ecomunicaciones

*Afanias* < **A**-sociación de **Fa**-mílias con **Ni**-ños y **A**-dultos **S**-ubnormales

Змішаний тип – найпродуктивніший у формуванні акронімів (76%). Як зазначає М. Секо, базовим для створення переважної більшості акронімів є принцип формування ініціальних абревіатур: поєднання перших літер становить своєрідний «каркас» майбутньої словоформи, а приєднання інших фонем зумовлене прагненням надати абревіатурі фонетичної зручності та експресивності [6, с. 193]. Приклади засвідчують, що у змішаному типі відбір сегментів (кілька фонем чи одна фонема) є хаотичним, а отже унеможливує проведення загальної типологізації цих абревіатур.

3. Кількісна невідповідність сегментів акронімів і компонентів словосполучення. Як і деякі ініціальні абревіатури, акроніми можуть «звужу-

вати» свою структуру шляхом невикористання сегментів одного або кількох головних компонентів словосполучення:

*Encaso* < **E**mpresa **N**acional **Calvo** **Sotelo** de **Combustibles Líquidos** y **Lubricantes**

*Coplaco* < **Comisión** de **Planeamiento** y **Coordinación** del **Área Metropolitana** de **Madrid**

*Mercosa* < **E**mpresa **N**acional de **Mercados** de **Origen** de **Productos Agrarios**, **Sociedad Anónima**.

Як свідчать наведені приклади, тенденція до «звуження» притаманна акронімам, твірні основи яких є багатослівними. Вона зумовлена намаганням створити не лише фонетично експресивну, а й стандартну в лінійному вираженні словоформу (три-чотири склади).

Зазвичай у процесі «звуження» елімінуються слова, що виконують функцію детермінантів, особливо якщо таких слів у структурі словосполучення багато. Проте оказіонально трапляються випадки незадіяння сегментів стрижневих слів твірної основи. Терміном «стрижневе» позначається найголовніше слово словосполучення, яке граматично організовує його структуру, підпорядковуючи собі всі інші компоненти, і несе найбільше семантичне навантаження. В іспанській мові це здебільшого перше слово твірного словосполучення. Наприклад:

*COMA* < **Música** **Contemporánea** de **Madrid**

*Noal* < **Países** **No Alineados**

*GRECO* < **Plan** **Global** de **Regulación** y **Coordinación** de la **Extranjería** y la **Inmigración** en **España**;

4. Включення до структури акроніма цілого слова. Цей структурний тип малопоширений. У процесі дослідження зафіксовано лише декілька таких акронімів:

*Mercosur* < **Mercado** **Común** del **Sur**

*Insalud* < **Instituto** **Nacional** de la **Salud**

*Enagas* < **Empresa** **Nacional** del **Gas**

*Unicaja* < **Unión** de **Cajas**

Привертає увагу те, що більшість акронімів залишає цілим останнє слово твірної основи. Вочевидь, це зумовлено фразовим наголосом, який виділяє саме фінальну частину словосполучення. Нами зафіксована лише одна абревіатура, у якій збережене стрижневе слово: *Redia* (**Red** de **Itinerarios** **Asfálticos**). В окремих випадках не зазнають скорочення службові слова:

*Cedema* < **Centro** de **Métodos** **Aplicados**

*Cendesa* < **Central** de **Saneamiento**, **Sociedad Anónima**;

Окрему групу цієї категорії акронімів становлять словоформи, до структури яких входять запозичення з інших мов. Використання іншомовних слів зумовлене не лише прагненням

до оригінальності, а й прагматичною метою – полегшити сприйняття абрєвіатури іншими мовними системами:

*Bankiber* < *Banco Ibérico* (англїцизм)

*Exbank* < *Banco de Expansión Industrial* (англїцизм)

*Bankoa* < *Banco Industrial de Guipúzcoa* (англїцизм)

*VELUX* < *Ventilación y Lux* (латинїзм);

5. Акронїми-телескопи. Явище телескопїї (об'єднання в одну морфологїчну структуру початку першого і кінця останнього слова, або ж кінця першого – початку останнього) малопродуктивне в іспанській мові, а словоформи, які є відносно стабільними в узусі, зазвичай належать до англїйських запозичень [5, с. 5]. Загалом телескопїчні слова, створені на матеріалі іспанської мови, відносяться до оказїоналїзмів, авторських винаходів, а їх поява зумовлена намаганням посилити експресивність висловлювання, здивувати, привернути увагу [7, с. 224]. Під час дослідження нами зафіксовано лише п'ять акронїмів телескопїчного типу:

*Banesto* < *Ban-co Es-pañol de Crédi-to*

*Baninbao* < *Ban-co In-dustrial de Bil-bao*

*Bandesco* < *Ban-co del Des-arrollo Económi-co Español*

*Bankoa* < *Banco Industrial de Guipúzcoa*

*Iberdrola* < *Iber-duero e Hi-dro-eléctrica Español-la*;

На відміну від переважної більшості акронїмів, у формуванні яких задіяна лише апокопа, телескопїчні слова редукують свої твірні основи за моделлю «апокопа + афєреза». У випадку словоформи *Iberdrola* реалізовані складніші редукативні операції: апокопа + апокопа / афєреза + афєреза.

З огляду на лінійну довжину абрєвіатур-акронїмів, кількість їхніх складів може коливатися від двох до п'яти: *Unex* < *Universidad de Extremadura*, *Metrovacesa* < *Urbanizadora Metropolitana e Inmobiliaria Vasco-Central*, *Sociedad Anónima* (враховуючи силабїчну природу акронїмів, при аналізі їхньої довжини потрібно брати до уваги кількість складів, а не літер). Найпоширенішими виявилися дво- (37%) та трискладові (51%) абрєвіатури. Ці параметри є оптимальними, оскільки відповідають структурі звичайної лексики, а отже, легко інтегруються у фонетичну систему мови і не спричиняють труднощів для оперативної пам'яті людини.

Таким чином, процеси формування абрєвіатур надїлені типологїчними (їніціальні абрєвіа-

тури) та індивідуальними ознаками (акронїми). Така різноманїтність формальних характеристик зумовлена, передовсім, метою, якої хоче досягти автор. Стандартні їніціальні абрєвіатури є результатом заощадження мовленнєвих зусиль та простору. Найпоширенішими виявилися три- й чотирилїтерні абрєвіатури, оскільки така кількість літер є оптимальною для запам'ятовування і фонетичної їнтерпретації. Кількісна невідповідність елементів їніціальних абрєвіатур та головних компонентів твірного словосполучення проявляється в структурному «звуженні» й «розширенні» абрєвіатур з метою, з одного боку, уникнути надмірної лінійної довжини створеної словоформи та полегшити її фонетичну їнтерпретацію, а з другого – використати літери службових слів з метою надання словоформі структурної вмотивованості або ж фонетичної зручності.

У формуванні акронїмів переважає варїативність механїзмів, зумовлена намаганням створити фонетично прийнятну лексичну структуру. Найпродуктивнішою моделлю є акронїми змішаного типу, формування яких базується на використанні початкових сегментів різної лінійної довжини компонентів словосполучення. З огляду на лінійні параметри акронїмів, найпоширенішими виявилися дво- та трискладові словоформи, які відповідають формальним та фонологїчним характеристикам звичайних іспанських слів.

Природна потреба в раціоналізації мовленнєвих зусиль, схильність іспанського слова до структурного варїювання засвідчують, що тенденція до абрєвіації притаманна іспанській мові на всіх етапах її розвитку. Утвердження скорочень як мовної константи підкреслює важливу їх функцію в еволюції мови та їлюструє, що процеси абрєвіації реалїзуються за законами мови, слугуючи ефективним їнструментом оптимізації її комунїкативної придатності.

Подальше дослідження іспанських скорочень перспективне в галузі функціональної, когнїтивної та структурної лїнгвїстики. Предметом майбутніх студїй може бути вивчення прагматичного потенціалу скорочень, можливостей і шляхів розширення їхніх семантичних характеристик, компаративний аналіз скорочень латиноамериканського й піренейського ареалів, дослідження абрєвіації в їсторичному плані в порівнянні з відповідними процесами, що відбуваються у близько- та віддалено споріднених мовах.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Василенко Д.В. Скорочення як спосіб словотворення в системі англїомовної військової лексики. *Науковий вісник Волинського державного університету їмені Лесі Українки. Фїлологїчні науки*. 2007. № 4. С. 253–258.
2. Álvaro Ezquerro M. La formación de palabras en español. Madrid : Arco/Libros, 1996. 77 p.

3. Almela Pérez R. Procedimientos de formación de palabras en español. Barcelona : Ariel Prácticum, 1999. 253 p.
4. Martínez de Sousa J. Diccionario Internacional de Siglas y Acrónimos. Madrid : Pirámide D.L., 1984. 551 p.
5. Álvar Ezquerro M., Miró Domínguez A. Diccionario de Siglas y Abreviaturas. Madrid : Alhambra, 1983. 296 p.
6. Seco M. El léxico de hoy. *Comunicación y lenguaje* / coord. R. Lapesa. Madrid : Karpos, 1977. P. 183–201.
7. Rodríguez González F. Prensa y lenguaje político. Madrid : Fundamentos, 1991. 316 p.